

Belgie – Belgique

P.B.

1860 MEISE

2/2918

Afgiftekantoor: 1860 Meise

Berla

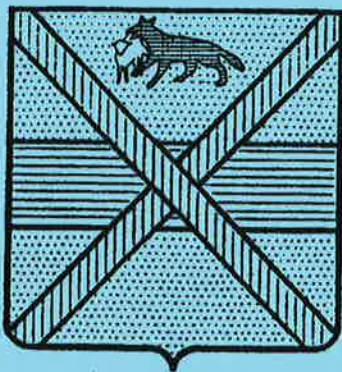
Heemkundige kring

Meise

Oppem

Wolvertem

en omgeving

Archief en bibliotheek

Brusselsesteenweg 73

1860 Meise

Berla is aangesloten bij

Vlaams Centrum voor Volkscultuur

Driemaandelijks tijdschrift

Nr. 75 – maart 2004

VLAAMSE
CONTACTCOMMISSIE
MONUMENTENZORG

INHOUD

Ten geleide		2
Arthur Meulemans en Jan Hammenecker	Michel Van den Broeck	3
Zoals de ouden zongen	Jef Van de Brande	15
Met de heemkundige kring Berla naar Mechelen	Peter Carriere	18
Het toneelleven in Meise	Piet De Cuyper	19

B E R L A

driemaandlijks tijdschrift
nummer 75 – maart 2004

TEN GELEIDE

Dit vijfenzeventigste nummer zal het laatste nummer zijn in de huidige vormgeving. Het volgende tijdschrift moet een grafische omwenteling inluiden in de prille geschiedenis van Uw tijdschrift. Uiteraard zal de inhoud steeds even gevarieerd blijven en zal enkel typografisch naar eenvormigheid gestreefd worden. De verzorging van het beeldmateriaal zal de hoofdtoon vormen in de vernieuwing. Veel zal afhangen van de kwaliteit van het origineel, maar de moderne reproductietechnieken deinzen voor niets terug.

Michel Van den Broeck start een artikelenreeks over de vruchtbare samenwerking tussen Jan Hammenecker en de Aarschotse toondichter Arthur Meulemans. Rijk gedocumenteerd en geïllustreerd zullen deze bijdragen de rode draad vormen voor de komende jaargang.

Jef Van den Brande vervolgt zijn Wolvertemse familiegeschiedenissen met schrijnwerkers Wijns, dakwerkers De Buyser en de firma Sammels. U krijgt ook een voorsmaakje van onze uitstap naar Mechelen op zaterdag 15 mei a.s., althans bij voldoende belangstelling. Nu reeds inschrijven dus.

Piet De Cuyper laat in zijn bijdrage over het schooltoneel in Meise leerkracht Dirk Wallyn aan het woord : de gemeentelijke basisschool van Rode kan blijkbaar bogen op een ware musicaltraditie sinds 1978 !

Wie geïnteresseerd is in het lezen van oude geschriften kan terecht in het Gildenhuis te Londerzeel waar sinds maart 2004 telkens de eerste maandag van de maand om 14 uur een lessenreeks plaatsvindt. Deelname kost 5 euro voor acht lessen. En in "De Met" op de Grote Markt te Vilvoorde spreekt op 20 april Roel Jacobs over "De gevangenen van het kasteel van Vilvoorde". Henri Vannoppen zal het er op 25 mei hebben over "Vilvoorde in de Eerste Wereldoorlog".

Wie het nog dichter bij huis zoekt kan alvast terecht bij onze eigenste heemkring voor een spreekbeurt over de Abdij van Grimbergen door Pater Gereon van Boesschoten. Dus allen naar de ontmoetingsruimte " 't Moment" van de bibliotheek op vrijdag 26 maart 2004 om 20 uur.

BERLA

ARTHUR MEULEMANS EN JAN HAMMENECKER

*De Demer vloeit in eigen pracht
de bosschen staan met eigen vracht
van onvervalschte blaren. J.H.*

Jan Hammenecker werd priester gewijd op 30 april 1905 en aanstonds benoemd tot leraar Poësis aan het Sint-Jozefscollege te Aarschot. Op 10 mei droeg hij voor de collegiegemeenschap zijn eremis op.

Hij deelde er een prentje uit met een gelegenheidsvers. Wat kon hij nog meer wensen dan als jong priester-dichter, les te mogen geven in een college, te midden van jonge mensen van een poësisklas; om deze te laten genieten van de antieke cultuur van de Grieken en Latijnen, maar ook van de eigentijdse literatuur.

De nieuwe leraar was een Scheldezoon uit Mariakerke. Hij stond toen reeds bekend, ook buiten het Seminarie, als een veelbelovend jong dichter. Hij vond zijn inspiratie in zijn geliefde Schelde, de Bijbel en de Vlaamse literatuur. Hij dweept met Gezelle, Vondel en anderen uit de Nederlandse letterkunde, hij was ook actief in de Vlaamse studentenbeweging.

Het college van Aarschot was voor hem niet onbekend. Hij kende E.H. Jan Bols, (1) de stichter van het college en ook sommige leraars die meewerkten, zij het verdoken, aan de toenmalige studentenbeweging. Merkwaardig was ook, dat de jonge priester-leraar reeds de familie Meulemans kende. Op 9 april 1905 deed Herman, de jongere broer van Arthur, zijn plechtige communie in het college van Aarschot. Op het gedenkprentje van deze heugelijke dag, staat een versje van Jan Hammenecker gedrukt. Hij schreef dit versje als seminarist te Mechelen, zeker een maand voor zijn priesterwijding. Misschien kende Arthur Meulemans, seminarist Jan langs de studentenbeweging om, of was het langs een bevriend priester-leraar?

Arthur was toen nog leerling aan het Lemmensinstituut te Mechelen. Hij had er als leraars De Puydt, Tinel en Desmet. Hij behaalde reeds in 1904, het diploma "tweede graad".

(1) Brief van mei 1903 van Jan Hammenecker aan componist Alfons Moortgat:
Mijn eerbied voor E.H. Bols als 't U belieft.

Zijn ontluikend talent werd stilaan bekend. De Zusters van O.L.V. Presentatie uit Sint Niklaas vroegen hem een cantate te componeren op een Franstalige tekst van E.H. Van Single, dit ter gelegenheid van de vijfenzeventigste verjaardag van hun Normaalschool. Arthurs zuster, Jeanne was leerlinge aan de ver-noemde Normaalschool.

Arthur Meulemans aanvaardde de opdracht en toog aan de arbeid. Componeren, arrangeren, orkestreren en het leiden van de repetities, namen veel tijd in beslag.

Deze jubelcantate werd uitgevoerd in de Normaalschool, met een bezetting van 250 uitvoerders, op zondag 9 en maandag 10 juli 1905. Zij duurde bijna één uur en werd een succes voor de jonge toondichter. Na elk deel werd hem een warme ovatie gebracht. Sommige aanwezigen kwamen 's maandags terug om de cantate voor een tweede maal te beluisteren. (2) Deze jubelcantate betekende voor Arthur Meulemans de start van zijn omvangrijk oeuvre.

Aan Jan Hammenecker werd gevraagd met een gedicht de viering meer luister bij te zetten. Het werd op de viering voorge-dragen en opgenomen in het huldeboek van de herdenking. Dit gedicht kreeg als titel:

Psalm der liefde.

Het eerste vers luidde:

*Ik ben zoo blij! - Ik ben een joodsche maagd gelijk,
Die door de straten gaat
De keel aan zangen rijk
In haar bemind Jeruzalem,
En in de lucht met zilverklare stem
Haar liefdepsalme slaat! (3)*

Dit gedicht bestond uit zeven strofen. Het thema kwam uit de bij-bel, het getuigde van zijn grondige bijbelkennis opgedaan in het Groot Seminarie te Mechelen.

Door het succes van deze jubelcantate te Sint Niklaas, kon de jonge toondichter vol vertrouwen zijn studie, tot het behalen van het diploma "eerste graad" verder zetten.

De Aarschotse toehoorders en vrienden vroegen hem om de cantate te Aarschot uit te voeren. De Franstalige tekst werd vrij vertaald door priester Hammenecker. Het zangkoor van de "Vlaamsche Broederbond" zou zorgen voor de uitvoering. Deze

(2) Verslag in *De Klok*, van 15 juli 1905.

(3) *Jan Hammenecker*, door Jos van Reusel, blz. 59.

Sopraan

Jubel Cantate

Arthur Meulemans

Allegretto

Die klokken klingen uis door alle steden
 waarvan vreesge moed zij roepen in angst
 want de stem op de zandbergen
 stemmen roept He hoetter roetter
 He hoetter roetter
 He hoetter roetter
 Veel blijder zijn de kinderen
 die schelen die schelen uit
 Die klokken klingen uis door alle steden
 waarvan vreesge moed zij roepen in angst
 klare klanken horen op de zandbergen
 die roepen in angst

Nederlandse versie kwam klaar in 1906. (4)

Deze cantate kreeg de naam *Vaderland* en begon als volgt:

*De klokken klingelen luid
door onze blijde stede
en zaaien vreugde in ons gemoed.
Zij roepen eenieder uit
met klare klankenbede
om op te gaan in blijden stoet.*

Maar de opvoering had, in zoverre wij kunnen nagaan, niet plaats in 1906 maar pas in 1910. Had Arthur teveel werk voor zijn examen tot het behalen van zijn "eerste graad"?

Door de samenwerking met Arthur Meulemans werd Jan Hammenecker, vriend ten huize. Hij zat aan in de keuken en *moederde* mee net of hij iemand van het gezin was. (5) Hij had vooral een grote genegenheid opgevat voor broer Herman, die hij dagelijks zag als student op het College.

Het huis van de familie Meulemans was een trefpunt voor al wie van kunst en dus ook van muziek hield. Onder de priesters waren er twee goede vrienden van Jan Hammenecker namelijk Jan Hallez en Frans Crols. Ook kwamen er zangers en studentenleiders uit Leuven, waaronder de jonge Ernest Claes en verder allerehande schrijvers en schrijfsters. Het was een bonte groep, met een gemeenschappelijk gevoel voor kunst en literatuur, maar vooral voor muziek. Deze kunstminnaars werden vrienden voor het leven.

De bonte vriendschaar luisterde op 1 augustus 1906 met ingehouden adem naar het examen van Arthur, tot het bekomen van het diploma "eerste graad" aan het Lemmensinstituut te Mechelen.

Jan Hammenecker was ook onder de aanwezigen en schreef op 4 augustus 1906 een relaas van dit examen neer. Het verscheen te Aarschot in het weekblad *De Klok*. Hij tekende onder schuilnaam G O'Nam. Hij stond vol bewondering voor de examinandus en genoot van de *gewijde* muziek, terugdenkend aan zijn priesterwijding en aan deze van zijn vrienden in het Seminarie. In een rijke beeldspraak laat hij ons genieten van dit geslaagd examen:

Arthur Meulemans. In de muziekschool der Belgische Bissdommen te Mechelen.

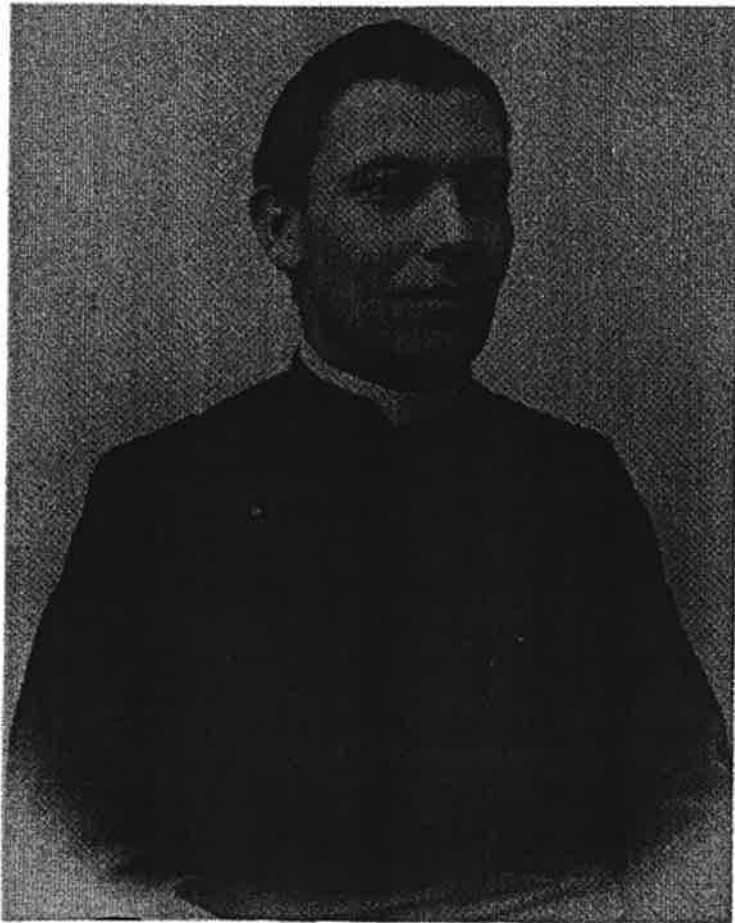
(4) *Arthur Meulemans in zijn ouderlijk huis*, door Louisa Huysmans-Meulemans, verschenen in *Gamma*, nr. 4, 1976, blz. 137.

(5) Idem, blz., 138.

We traden de promotiezaal eerbiedig binnen op onze tippen, gelijk men binnentreedt in de kapel van het bisdom als daar priesters worden gewijd. Was ook deze zaal geen kapel? Was daar niet een altaar, waar een wijdeling zijne liturgia deed? Een orgel, waarop hij 't offer zijner zuivere klanken bracht Jezus ter eere.

Van het doksaal, waarop Tinel met zijn keurraad zetelde, klonk toch weldra plechtig gelijk een Tu es sacerdos na priesterwijding, de plechtige bevestiging: "Gij zijt toonkundige". En ik dacht: "l'Art est un sacerdoce", en ik zag komen in lichtgewaad Arthur Meulemans.

Priester-dichter Jan Hammenecker in zijn Aarschotse periode.

° Mariekerke 1878 - † Westrode 1932.

(foto uit het familiearchief Hammenecker)

Hij was in 't land waar schone illuziën zingen! Neen, niet nu gaat het aan het woord illuziën te schrijven. Het woord werkelijkheid past hier alleen. Werkelijkheid is het taaie jaren - lange werk, dat nodig was om het Diploma van eerste rang met de grootste

onderscheiding te halen. Onder het dozijn eerste rangen uit de Lemmensschool hebben er niet twee zoo geschitterd. Ik ken er nog éénen: Alfons De Smedt, nu leeraar aan het conservatorium te Brussel. Werkelijkheid is het dat heer Meulemans, toen hij zijn koraal ontwikkelde, Tinel bravo hoorde roepen: Bravo!

Dat hij volgens leeraars allerschoonst zijn thema fugeerde, dat hij 't wel verdiende, gelijk ieder zegde, toen Tinel den Heer Meulemans professor aan zijn muziekschool uitriep!

Dees dient hem wellekom gezeid,
met fluiten en schammeien!

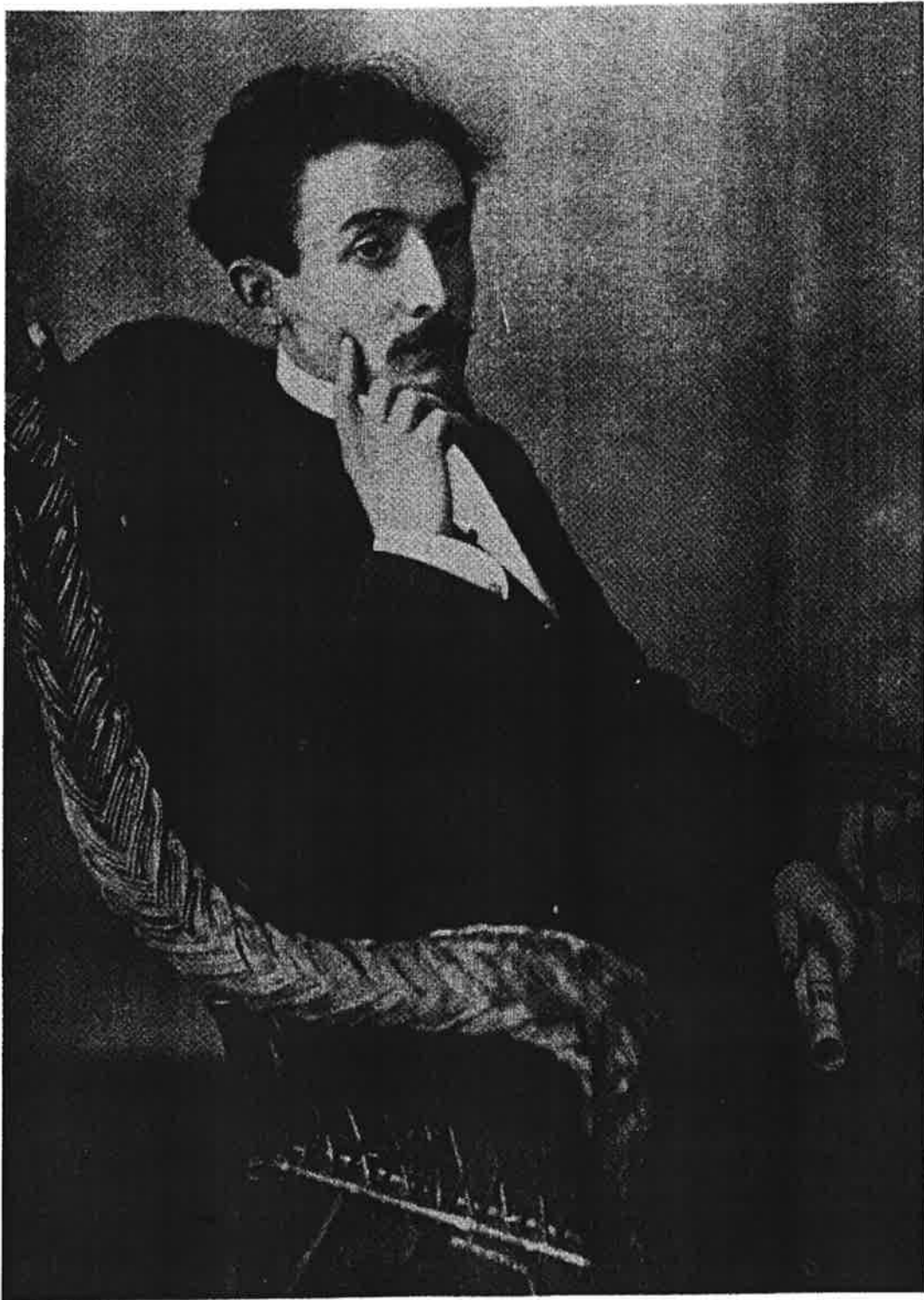
G.O.'Nam. (Jan Hammenecker)

Die dinsdagavond was er feest te Aarschot, de vlaggen werden uitgestoken, muzikanten opgeroepen en een ontvangstcomité opgericht. 's Avonds gingen de leden van de "Harmonie" en de "Vlaamsche Broederbond" met de "Studentenbond van Aarschot", de laureaat opwachten aan het station. Redevoeringen werden gehouden door de heren voorzitters en het geheel werd afgesloten met de *De Brabançonne*.

Nadien ging de stoet met de laureaat en zijn vader naar 't Stadhuis. Een woelige massa met fakkels, lichten en vreugdevolle feestmuziek volgde. Op het stadhuis stond een fiere Burgemeester met zijn gemeenteraad, de muzikale stadsgenoot op te wachten. Na de erewijn en de daarbij horende lofwoorden, kwam de "Studentenbond" zijn blijdschap uiten in een korte rede. Op de Grote Markt zorgde de Harmonie en de Vlaamsche Broederbond voor de nodige feeststemming. (6)

Iedereen was immers blij, met de begaafde jonge kunstenaar. Ook Jan Hammenecker en zijn vrienden zullen er toen gelukkig bijgelopen hebben. Zij hadden een vriend in hun midden, die met gezag en bevoegdheid de muziekkunst in Vlaanderen op een hoger peil kon brengen; daarvan waren ze allen sterk overtuigd. Na dit feest begon voor de jonge musicus een druk leven, als lesgever aan het Lemmensinstituut, als componist in wording, als organist van de O.-L.-V.-Kerk van Aarschot. De zondagse Hoogmis was voor de burgerij en de muziekliefhebbers een enige kans om het orgel­spel van Arthur Meulemans te bewonderen. Ook het college ging met de studenten naar de Hoogmis, dit onder toezicht van een begeleider. Jan Hammenecker bevond zich meermaals onder de

(6) Over de lofbetuigingen gebracht aan M. Arthur Meulemans laureaat der Lemmensinstituut te Mechelen, door Amicus, verschenen in *De Klok* van 4 augustus 1906.

Arthur Meulemans in zijn Aarschotse periode.
Hij werd geboren te Aarschot op 19 mei 1884.
Verbleef van 1911 tot 1932 te Tongeren in Limburg.
Nadien te Brussel van 1932 - 1966.
Overleed te Etterbeek (Brussel) op 29 juni 1966.

toehoorders en beluisterde aandachtig het werk van vriend Arthur.

Niettegenstaande het drukke leven van musicus Meulemans en priester-dichter Hammenecker, hielden beide van wandelen in de ongerepte natuur en van de pure lucht. In de zomer werd ook wel eens de kronkelende Demer afgeroeid tot aan de Witte Brug te Langdorp. Maar de pret was pas volledig als er op het Broek ijs lag. Dan werden de schaatsen aangebonden en men moest zijn naam kunnen schrijven in 't ijs en joelen van de pret. Het college gaf dan 's middags altijd vrijaf om te schaatsen. Hammenecker vertolkte zijn vreugde in het gedicht: *'t Edel spel van de Schaverdijnders*. (7) Ongetwijfeld hebben ze samen geschaatst en *gejoeld*.

De wandelingen van Arthur inspireerde hem te Meetshoven, bij de eindeloze dennenbossen en hun eeuwig ruisen, tot het schrijven van zijn *Dennensymfonie*. (8) Voor Hammenecker was het vooral, Schoonhoven met zijn brede Demervallei en achter hem de steile helling met mooie loofbomen die hem aantrok. Dit beeld deed hem het volgend vers schrijven:

*De Demer vloeit met eigen pracht
De bosschen staan met eigen vracht
van onvervalschte blaren!
De weiden hebben eigen lach
Lijk 't kind dat er in spelen mag,
onschuld met onschuld parend.*

Hij kon als een "kind" de natuur rondom zich bewonderen; zoals het zilverlicht op de kam der heuvelen en in het dal de loop van de rustige Demer, die het stadje Aarschot verbond met zijn geliefde Schelde. Hij vond Aarschot een gezellig stadje, met mooie kastanjelaren op het begijnhof, met iets verder een sluis aan 's Hertogenmolen. Als priester vond hij de gotische O.-L.-V.-kerk een juweeltje. Bij het mislezen aan het Sint Anna-beeldje, bewonderde hij het ochtendlicht in het hoge koor. Bij dit alles, droomde de priester-dichter weg...

*
* *

Op maandag 27 augustus 1906 had te Aarschot de landdag

(7) *Jan Hammenecker*, door Jos van Reusel, blz. 90.

(8) Deze symfonie is zeer mooi. Ze werd opgenomen in het repertorium van beroemde orkesten o.a. in dat van het symfonisch orkest van de B.R.T. Ze werd getoonzet in 1933, voor het stadje en de streek waar hij geboren was.

Arthur Meulemans tijdens een wandeling in de dennebossen van Meetshoven te Aarschot.

(Foto: Frans Haldermans.
Uit de verzameling Jan Van Mechelen).

Arthur Meulemans
(Tekening: A. Verstreken)

AAN DEN STUDENTENKRING VAN AERSCHOT
STRIDDLIED

J. H. *Hammer*

ARTHUR MEULEMANS.

MATIGE MARSCHMAAT
 Eentje stemmen

The musical score consists of five systems of music. Each system includes a vocal line and a piano accompaniment. The lyrics are written below the vocal line. Performance instructions such as 'f', 'Geestdriftig en wat sneller.', 'behoedend', and 'krachtig breed' are placed above the notes. The score ends with a double bar line and a repeat sign.

f Gaat al-leen, gaat al-leen, die langs uw levens-pa-den, Wilt
 he-nen-glij-den zoo gemeen, dat niemand ooit zal ra-den, dat gij door 't leven gingt. Wij
 gaan te za-men, hand en hand, om-dat in ons een lief-de zingt, Wij gaan te za-men
 hand en hand, om-dat in ons een lief-de zingt! de liefde tot het duurbaar Vlaamsche Land.

2.
 Fransche blaai staat niet fraai!
 Wij zijn voor meer geboren!
 Gaat aan met al uw vreemd gekraai;
 Ons toch kan niet bekoren,
 Wat valsch in de ooren klinkt.

3.
 Maar hij koom' zonder schroom,
 Die strijden wil en streven,
 En mee wil met den breeden stroom,
 Die 't Vlaamsch verbasterd leven
 Naar eigen wezen dringt.

4.
 Kom bij ons, kom bij ons,
 Die wilt ten strijde snellen
 Daar toch uw jonge bloedgebons
 Uw polsen op doet zwellen,
 En u tot strijden dwingt.

5.
 Laat ons vaan blijde slaan
 Haar plooiën door de luchten!
 Wil Vlaandrens toekomst vluchten gaan,
 Zij kan toch niet ontvluchten,
 Als jeugd er achter zwingt.

plaats van het A.K.V.S. in de zaal van de Koninklijke Harmonie. 't Was een ware hoogdag voor de studentenbeweging. (9) Het begon met een H. Mis *In hororem S. Anne* van Arthur Meulemans, gezongen door de zangvereniging van de Vlaamsche Broederbond. De nieuwe vlag van de Studentenkring van Aarschot, werd tijdens de H. Mis gewijd, in tegenwoordigheid van 500 studenten.

Nadien volgde een feestmaal en om halfdrie de landdag met de vele sprekers. 's Avonds vergastten de studenten het publiek op een liederavond, waarvan Arthur Meulemans de bezielende leider was. (10)

Tijdens de landdag werd het nieuw lied *Strijdlied*, van de Studentenkring van Aarschot, ten gehore gebracht. Jan Hammenecker schreef de tekst, terwijl Arthur Meulemans zorgde voor het muzikaal gedeelte.

Het werd gedrukt te Leuven in de stoomdrukkerij A. Meulemans-De Preter. Kenmerkend is wel dat de tekstdichter enkel ondertekende met J.H. Vreesde hij nog steeds het bisdom omwille van de volksverbonden tekst? De tweede strofe geeft goed de sfeer weer van toen:

*Fransche blaai staat niet fraai!
Wij zijn voor meer geboren!
Gaat aan met al uw vreemd gekraai,
Ons toch kan niet bekoren
Wat valsch in de ooren klinkt.*

Het muziekritme ging goed samen met de tekst, volgens het woordaccent. De verschillende strofen werden eenstemmig, of met enkelen gezongen. Het refrein was voor een volledig koor. De toonaard en het tempo werden gemakkelijk gekozen, zodat men er kon op stappen.

De omvang van het lied werd beperkt omwille van de gemakkelijke zingbaarheid. *Strijdlied* is een lied uit de Vlaamse romantiek, bestemd voor massazang en enkele voorzangers. De nationale gedachte "Vlaanderen" is ook in deze muziek voelbaar. Dit strijdlied zal later opgenomen worden in Hammeneckers eerste verzenbundel. Deze verscheen in 1908.

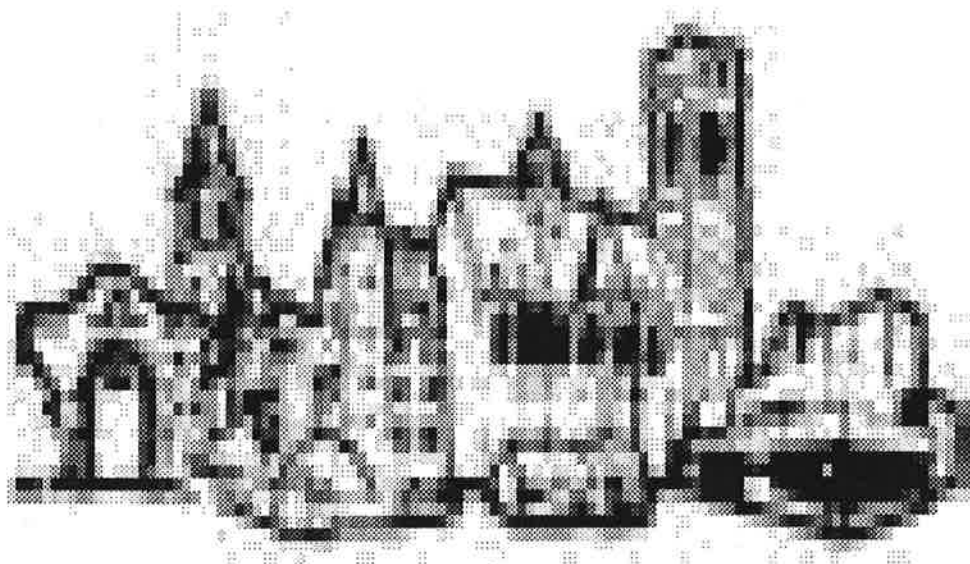
*
* *

(9) Landdag der Katholieke Studenten, door Auditor, verschenen in *De Klok*, van 1 september 1906.

(10) Idem.

HEEMKUNDIGE KRING BERLA

stelt voor

Spreekbeurt over de Abdij van Grimbergen
door

Pater Gerion van
Boesschoten

vrijdag 26 maart 2004
zaal "t Moment" (ontmoetingsruimte bibliotheek)
om 20 uur.

ZOALS DE OUDEN ZONGEN ...

Na de bakkers- en doktersfamilie met meerdere generaties opvolgers in beeld te hebben gebracht, gaan we verder met de reeks

De schrijnwerkersfamilie Wijns

Petrus
1846 - 1929

Louis
1884 - 1956

Jules
1909 - 1999

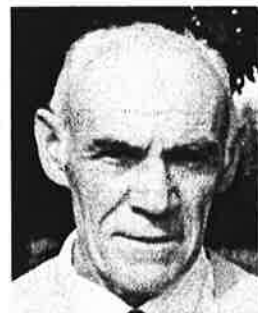

Jef
1938 -

Niet minder dan 6 generaties Wijns hebben hier in Wolvertem hun beroep uitgeoefend. Alleen de gebroeders Marcel en Ludo Wijns (6de generatie) zijn overgebleven en runnen hun zaak nog in de Heidestraat.

In de tienjaarlijkse volkstellingen vinden we Hieronimus (1764-1824) al als radenmaker, Johannes-Franciscus (1811-1901) als wagenmaker, Petrus (1846-1929) als wagenmaker en Louis (1884-1955) als schrijnwerker en wagenmaker. Dan volgen 5 zonen van Louis hun vader op in de stiel.

Jan, Jules, Edward en René hebben hun eigen zaak gerund, Albert droeg zijn steentje bij als werknemer. In de zesde generatie zien we Jef, als zoon van Jules, die tot voor een paar jaren zelfstandige schrijnwerker was en zien we de ge-

René
1921 - 1992

Marcel
1955 -

broeders Marcel en Ludo, zonen van René.

Toch nog vermelden dat we in de zevende generatie Wim Wijns, zoon van Jef, vinden die gediplomeerd meubelmaker is maar het beroep niet uitoefent.

Dat de familie Wijns van aanpakken wist blijkt uit het feit dat René, begaafd als grafisch tekenaar, de schetsen maakte voor een dorsmachine. Deze plannen werden in de schrijnwerkerij opgehangen en ze gingen aan de slag. Alles wat voor de smid was, werd door de smeden Auwaerts, uit de Stationsstraat, uitgevoerd en zo kon, aan een

groot boerenbedrijf uit de gemeente een volwaardig Wolvertems produkt geleverd worden.

Niet zonder trots kon de dochter van René ook nog vertellen dat vader in zijn vrije tijd vogeltjes kweekte waarmee hij ooit de wereldkampioenstitel in de wacht sleepte.

De dakwerkers De Buyser

Frans
1898 - 1974

Gustaaf
1920 - 1991

Frans
1944 -

Voor de oorlog was Frans (Sooiken) de pannen- en strolegger in het dorp. Zijn zoon Gustaaf werd al vrij vlug het hulpje van zijn vader, hij was toen 12 jaar. Gustaaf kon pas in 1946 als zelfstandige overnemen doordat hij een dienstweigeraar was tijdens de oorlog. Zijn zoon Frans stapte mee in de zaak en van 1965 tot 1970 werkten ze samen, daarna werd Gustaaf werknemer bij zijn zoon Frans.

De vooroorlogse pannen hadden het nadeel dat bij sneeuwval met wind erbij de sneeuw een wit tapijt toverde op de zolders. Daarom werden stropoppen geplaatst tussen elke pan. Deze strowissen werden gereedgemaakt tijdens de wintermaanden. Als men weet dat er 20 nodig waren per m², dan diende de reserve wel een paar duizend stuks te bevatten. Later werden de poppen vervangen door van op de zolder de pannen met cement af te strijken. Ook dat was niet duurzaam en afdoende genoeg en men gebruikte kraftpapier als onderdak, dit werd vlug opgevolgd door menuiseritplaten.

Vanaf 1960 kwamen de pannen met dubbelsluiting en stilaan ook de leien op de markt. Frans herinnert zich nog dat de pannen naar boven werden gedragen met 20 stuks op de schouder tot op de zolder, hetwelk erg arbeidsintensief was. Als tussenstop naar de mechanisering van deze karwei kenden we nog het gebruik van de katrol met lange touwen om de vracht pannen naar boven te trekken. Gelukkig kwamen vrij vlug de ladderliften op de markt alsook de hoogwerkers.

De firma Sammels

August
1856 -

Frans
1892 - 1967

Henri
1926 - 1976

Juan
1955 -

Alles begon in 1853 aan de Merchtemsesteenweg vlak bij de Molenbeek. Stamvader Edward Sammels startte er in 1853 met een herberg., kolenhandel, boerderij en een kammenmakerij voor wevers.

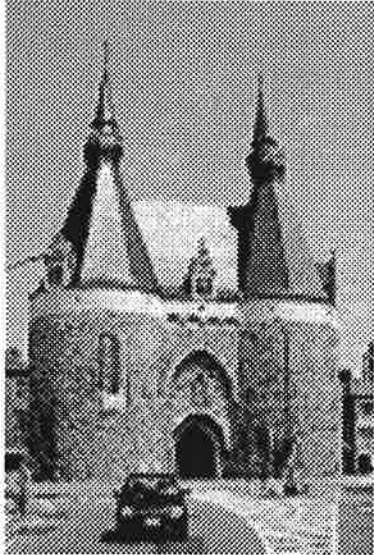
Zijn zoon August ging daarna verder als hoefsmid en herbergier. Frans nam de zaak over en voegde er een smidse en een ijzerwinkel aan toe. Vervolgens kwam de zaak in handen van zoon Henri die verder uitbreidde met land- en tuinbouwgereedschap en de herstellingen ervan. De winkel werd nogmaals uitgebreid met een afdeling huishoudartikelen.

Na het plotse overlijden van Henri kwam de zaak in handen van zoon Juan, die een paar jaar geleden de gebouwen van de verlaten kostschool 'Kind Jezus' kocht en na de sloop ervan er een modern bedrijf oprichtte van tuinbouwmachines en tuinmeubelen.

Andere families komen later aan bod

Jef Van den Brande

Met de Heemkundige kring Berla naar Mechelen

Archeologische vondsten wijzen erop dat al 500 v.C. in de onmiddellijke omgeving van de huidige stadskern en nederzetting moet geweest zijn.

Volgens de legende moet **St. Rombout** in 756 naar Mechelen zijn gekomen voor de bekering van de toenmalige bevolking en stichtte een abdij.

In de loop van de 11 de eeuw nam de geschiedenis van Mechelen vaster vorm aan .De prins – bisschoppen van Luik verwierven rechten in enkele nederzettingen op beide oevers van de Dijle.

Rond 1200 werd Mechelen door de prins – bisschoppen van Luik afgestaan aan de Hertog van Brabant.

De regering van **Filips de Goede** (1419 – 1467) betekende voor Mechelen de aanvang van de roemrijkste periode uit zijn veelbewogen geschiedenis.In 1452 had de eerstesteenlegging plaats van de St. Romboutskathedraal .

In 1490 werd Mechelen tot graafschap verheven als beloning voor zijn trouw aan de regent **Maximiliaan van Oostenrijk.Margareta van Oostenrijk**, van 1507 tot 1530 landvoogdes van de Nederlanden, hield te Mechelen een schitterende hofhouding.Mechelen werd niet alleen de **hoofdstad der Nederlanden** maar ook een centrum van culturele bloei.

Tot daar enige historische lijnen uit de geschiedenis van de stad Mechelen.Een historische stad op een boogscheut verwijderd van onze gemeente.

U kunt met ons mee om deze stad te bezoeken op zaterdag **15 mei 2004**.Kostprijs bezoek Stedelijk museum **Brusselpoort** ► bezoek **Schepenhuis** ► stadswandeling met bezoek aan de **St. Romboutskathedraal** ► diner met 3 gangen = € 25 .

Wenst U meer inlichtingen? Geef dan een seintje bij

Michel van Den Broeck (voorzitter) tel: **015/715331**

Peter Carriere (secretaris) tel.: **02/269 29 52** E- mail: **peter.carriere@pandora .be**

HET TONEELLEVEN IN MEISE

1920-2004

door Piet De Cuyper (1997-2004)

Het schooltoneel in Meise

Zoals reeds eerder werd vermeld in het hoofdstuk over “De Patclub” zouden de kleine acteurs van toendertijd volwassen mensen worden en als onderwijzers zouden ze ook de toneelmicrobe willen doorgeven aan hun leerlingen. Zo geschiedde in de drie lagere scholen van Meise want zowel in “De Sinte-Maartenschool” als in de gemeentescholen van Meise en Brixius-Rode werd en wordt toneel gespeeld.

Laten we beginnen met de “**Gemeentelijke Basisschool**” in Sint-Brixius Rode en Everssem waar meester Dirk Wallyn reeds in 1978 startte met jeugdtonel. Ik vroeg hem om een resumé te maken van 25 jaar theater in zijn school met 20 producties. Meester Dirk Wallyn schreef en produceerde een groot aantal van deze musical-toneelstukken en werd bijgestaan door de leerkrachten van het 5de en 6de leerjaar die zich bezighielden met de dans, muziek en zang. Samen zorgen zij ook voor kleding en rekwisieten die voor het grootste gedeelte door de leerlingen en leerkrachten zelf werden ontworpen en gemaakt. Ik vind het een eer om nu reeds enkele jaren te mogen meewerken aan deze schoolproducties. Het enthousiasme en de motivatie van de kinderen is zeer groot en er wordt gewerkt met thema's die hun erg interesseren zoals natuur, verkeer, geschiedenis en sprookjes...

Ik laat nu Dirk Wallyn een overzicht maken van

De musicaltraditie in de gemeentelijke basisschool van Rode

“De laatste jaren is het echt geen nieuws meer als een nieuwe musicalproductie op de planken komt. De projecten worden groter en duurder, de cast internationaal. Soms wordt het een financieel fiasco en dit meestal door het overaanbod... Is er dan nog wel plaats voor een schoolmusical in dit overvolle theaterlandschap... en met volle overtuiging zeggen wij ja! Onze doelstellingen liggen immers op een heel ander vlak!

De basisschool van Rode bracht haar eerste musical reeds in het schooljaar 1978-1979, een voor die periode meer dan ongewone zaak. Tegen heel wat vooroordelen moest opgebokst worden en wat zijn we fier dat we die strijd niet opgegeven hebben. “Die school is een circus”, “Met wat te zingen en te dansen gaan ze ver komen”, “Van hun theater maken, kunnen ze, maar rekenen...” zijn maar enkele

“Het geheim van de kleine pyramide”

“Breughel, over boeren, zotten en demonen”

van de vele pijnlijke opmerkingen die we in de begin-jaren van vele ouders te slikken kregen. Maar door te blijven informeren en motiveren konden we het tij keren. De doelstellingen die we bij een kindermusical nastreven zijn immers vakoverschrijdend en persoonlijkheidvormend. Kinderen leren duidelijk praten, leren durven praten, leren zich uiten in groep, leren omgaan met kritiek, leren fouten aanvaarden, ontdekken hoe ze een kleine maar belangrijke schakel zijn in een groot geheel. De kinderen ontwierpen zelf de affiches, stelden de publi-tekst op voor de krant, berekenden de inkom om uit de kosten te geraken...

De eerste 2 musicals waren zeer kleinschalig opgevat. Maar ze blonken uit door hun originaliteit; ze waren volledig gezongen, zonder begeleidende muziek (een installatie was er immers nog niet). Alles werd door de kinderen zelf gedaan : teksten schrijven, decor schilderen, affiches maken...

De musicals werden gewogen en goedgekeurd en in 1981 werd de musical zelfs als schoolfeest op de affiche gebracht. Gedaan kleinschaligheid, alle ouders, grootouders, vrienden van heel de school werden uitgenodigd. Assepoester werd een succes en kritiek begon om te slagen in bewondering.

Onze school begon uit te breiden, we groeiden naar een volwaardige lagere school (van 4 naar 6 klassen). Doch enkele jaren met zeer kleine graadklassen in de derde graad (5de en 6de leerjaar) zorgden ervoor dat het musical gebeuren enkele jaren stilviel. Het was de stilte voor de storm.

Vanaf schooljaar 1987 werd de musical een opdracht voor twee klassen. Het 4de leerjaar bracht een instrumentaal en vocaal voorspel. Het 5de leerjaar de hoofdact met de musical zelf. Ook werd nu meer de hulp ingeroepen van vaardige ouders op gebied van dans, drama of decorbouw.

In 1993 veranderde het opzet weer een ietsiepietsie. 4de en 5de leerjaar bleven samenwerken maar ze kozen een goed doel om te sponsoren. Er werd dus een klein entreegeld gevraagd. Dit goed doel werd nationaal gezocht (Cliniclowns).

Het is pas vanaf 1996 dat we definitief kozen voor een plaatselijk initiatief. Het werd Levedale, een gezinsvervangend tehuis voor mentaal gehandicapten. De leerlingen van onze school leerden omgaan met gehandicapten en hen te appreciëren. De wisselwerking tussen deze beide partijen was optimaal. De musical werd nu gebracht door de derde graad (5de en 6de leerjaar), soms meer dan 80 kinderen werkten aan het totaalspektakel.

Het is ook vanaf schooljaar 1996-1997 dat voor een jaarthema gekozen werd. De musical was geen losstaand gegeven meer, maar het hoogtepunt in een jaarproject (zie lijst).

“Het Spook van de Opera”

“Het goud van Red Rock City”

We hebben dus een hele weg afgelegd met deze musicals. Maar het grote geheim van ons welslagen is dat het ons nooit te doen geweest is om het resultaat van de musical maar steeds om de kinderen zelf. Want zij zijn het belangrijkste : hoe zij leren zich inzetten (soms tegen hun zin) voor iets, hoe zij leren samenwerken (medeleerlingen, volwassenen, gehandicapten), hoe zij leren omgaan met spanning en succes, hoe zij de voldoening ervaren om zich belangloos in te zetten”.

Wij overlopen even al de producties sinds 1978 :

1978-1979 : Het huis met de vijf deuren (3de leerjaar in het oude schoolgebouw)

1979-1980 : Sneeuwwitje (5de leerjaar in de Linde – volledig gezongen)

1980-1981 : geen productie

1981-1982 : Assepoester (5de leerjaar in de Linde – volledig gezongen)

1982 tot 1987 : geen producties

1987-1988 : Kinderen in de straat (5de leerjaar in de Linde – volledig gezongen)

1988-1989 : Carlos Kapoentje (5de leerjaar in de Linde)

1989-1990 : Blauw is blauw (5de leerjaar in 't Spinet)

1990-1991 : Sneeuwwitje (5de leerjaar in de Linde)

1991-1992 : Gustje Sproet (5de leerjaar in de Linde)

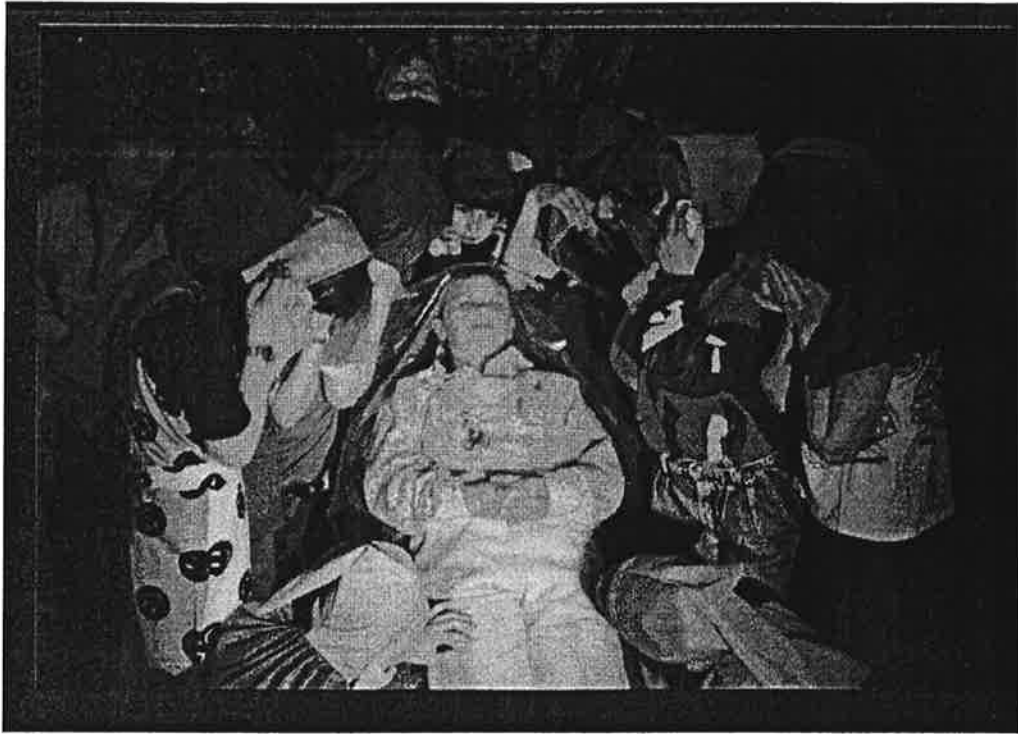
1992-1993 : Excalibur (5de leerjaar in de Linde)

1993-1994 : Het Toverstokje (5de leerjaar in cultuurzaal De Birre)

1994-1995 : Het geheim van de kleine pyramide (5de en 6de leerjaar – De Birre)

1995-1996 : Breughel, over zotten en demonen (5de en 6de leerjaar – De Birre)

1996-1997 : Het spook van de opera (5de en 6de leerjaar – De Birre)

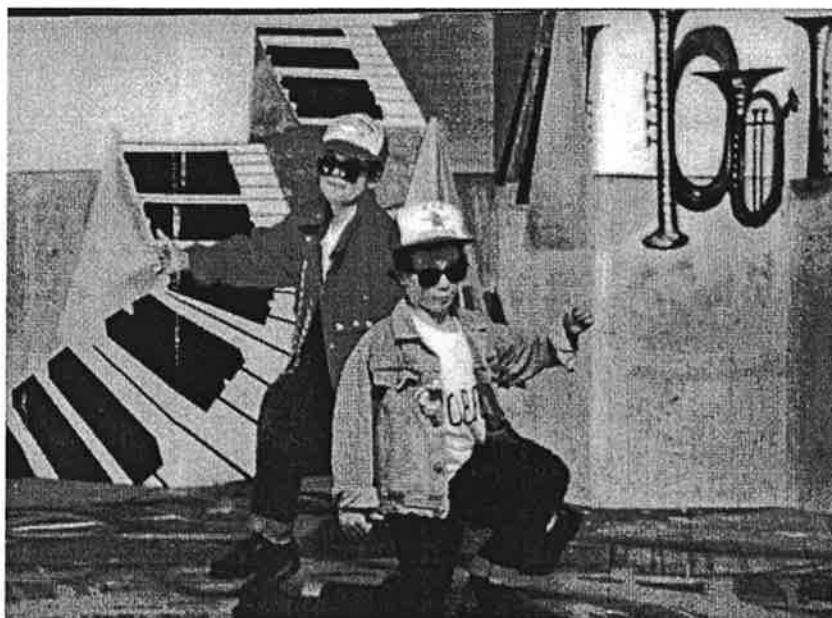

“Sneeuwitje”

“Excalibur”

- 1997-1998 : In het spoor van Henri Morton Stanley (5de en 6de leerjaar – De Birre)
“Jaarthema : Afrika”
- 1998-1999 : Het goud van Red Rock City (5de en 6de leerjaar – schoolfeestzaal)
“Jaarthema : Amerika”
- 1999-2000 : Het monster van Loch Ness (5de en 6de leerjaar – schoolfeestzaal)
“Jaarthema : Schotland”
- 2000-2001 : CO² (5de en 6de leerjaar – schoolfeestzaal)
“Jaarthema : milieuverontreiniging”
- 2001-2002 : In de ban van de Raflesia /CO² II (5de en 6de leerjaar – De Muze)
“Jaarthema : Het Regenwoud”
- 2002-2003 : Kinderen in de straat /remake 87-88 (5de en 6de leerjaar – De Muze)
“Jaarthema : verkeersveiligheid”
- 2003-2004 : Servaes Terdonck (5de en 6de leerjaar – De Muze)
“Jaarthema : Belgisch koningshuis”

“Blauw is blauw”

“Co²”

“In de ban van de Rafflesia”

Leef uw leven.

Wij beschermen.

V E R Z E K E R E N

Ooit over nagedacht waar het echt om gaat in het leven? Voor de een is het een glanzende loopbaan. Voor de andere is het de schaterlach van een kind. Soms noemen we het geluk, soms ben je er gewoon voor geboren. Waar het vooral om gaat, is dat het duurzaam is. En dat beschermen wij. Vanaf het moment dat u er over droomt. Zo kan u er vooral intens en lang van genieten.

Fortis Bank is een gereguleerd kredietinstelling in België. Het is een lid van de Europese Centrale Bank (ECB) en de Europese Unie (EU).

Agentschap Wolvertem

**Hoogstraat 1
1861 Wolvertem**

tel 02-269 00 40
fax 02-269 32 42

Agentschap Meise

**Boechtstraat 21
1860 Meise**

tel 02-269 08 93
fax 02-269 64 62

cliëntendienst 0800-16789 *www.fortisbank.com

“Het is niet eenvoudig om te checken of u voor alles wel op de goede manier verzekerd bent, maar een makelaar die aan uw kant staat wil dat graag samen met u doen.”

N.V. ZAKENKANTOOR BOGAERTS

Boechtstraat 15 - 1860 MEISE

Tel. (02) 269 99 70 - Fax (02) 269 93 17

CDV nr: 13209

VERZEKEREN AAN DE KANT VAN DE KLANT

**ERKEND
VERZEKERINGS-
MAKELAAR**

Dit *kwaleitsmerk* betekent dat we als makelaar ERKEND en ONAFHANKELIJK zijn, en dat we de strenge normen van ETHIEK, EFFICIENCY en OPLEIDING hoog in ons vaandel dragen.